Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 199. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 20, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЖОВТНЯ 1995 р. Ч. 199. РІК CII.

У ВІННІПЕҐУ ВІДБУВСЯ З'ЇЗД УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Вінніпеґ, Кан. — Тут відбувся в днях 6-9-го жовтня XVIII З'їзд українців Канади, що проходив під кличем „Еволюція чи загибіль — Виклик майбутньому".

У з'їзді взяло участь 256 зареєстрованих делегатів на відміну від 395 делегатів у 1992 році. Президентом КУК переобрано дотеперішнього президента Олега Романіва. При виборі у нього не було суперників і він прийняв вибір в часі обіду у День Подяки 9-го жовтня.

Склад Президії КУК включає 27 осіб — представників усіх українських організацій Канади, в тому шість представників провінційних рад. П'ять організацій має ще визначити своїх представників на цю каденцію, що включає 1995-98 роки.

Делегати конґресу проголосували зміни статуту Конґресу Українців Канади, які практично скасовують право „Великої п'ятки" — складових організацій КУК до яких входило Братство Українців Католиків, Союз Українців Самостійників, Українське Національне Об'єднання, Ліга Українців Канади, Українська Канадська Федерація Професіоналістів та Підприємців, вживати вето в будь-якій справі. Справи фундаментального принципу все ж вимагатимуть узгодження організацій „Великої п'ятки", але якщо цього не буде досягнуто, ці справи можуть бути полагоджені 3/4 більшости голосів.

Інша значна зміна в статуті передбачає ліквідування ротаційної системи в призначенні постів в Екзекутиві від організацій „Великої п'ятки". Президента Конґре-

(Закінчення на стор. 4)

Г. УДОВЕНКО ЗУСТРІВСЯ З А. КОЗИРЄВИМ

Москва (УНІАР). — Попри незмінні наміри російського міністра закордонних справ Андрія Козирєва надати українсько-російським взаєминам "стійкий характер стратегічного партнерства", його чергова зустріч з українським міністром Геннадієм Удовенком не наблизила згадані взаємини до бажаної мети.

За наполяганням російської сторони, рівень візити Г. Удовенка було понижено з офіційної до робочої, через що не відбулися, як заплановано, його зустрічі з президентом Борисом Єльциним, прем'єр-міністром Віктором Черномирдіном та головою Думи Іваном Рибкіним. Запізнившись на зустріч на цілу годину, А. Козирєв майже поставив переговори на межу зірвання.

Фактично, сторони не дійшли до остаточної згоди з жодного поважнішого питання, яке обговорювалось: українсько-російський договір про дружбу і співробітництво, розподіл Чорноморської фльоти, українські борги Росії, подвійне громадянство, система колективної безпеки, демаркація українсько-російського кордону тощо. "Програма зустрічі була надто насиченою, — пояснив А. Козирєв, — тому більшість питань довелось перенести на розгляд прем'єр-міністрів Росії та України".

Г. Удовенко висловився про справжню причину безрезультатности подібних зустрічей більш відверто: "Ми зацікавлені у поліпшенні українсько-російських взаємин, але кроки у цьому напрямку мають бути зроблені як з одного, так і з другого боку".

Можливо, російська настанова була відповіддю на довірочний лист Г. Удовенка до Л. Кучми, в якому він відверто виклав свої погляди на українсько-російські взаємини. Нез'ясованим досі чином той лист потрапив у пресу, викликавши чимале збентеження і в Києві, і в Москві.

Єдиний, по суті, результат зустрічі — що переговори будуть продовжені. До кінця жовтня повинні зустрітися у Москві прем'єр-міністри В. Черномирдін та Є. Марчук, а у Ню Йорку, на ювілейній сесії ООН, президенти Л. Кучма та Б. Єльцин.

Сенат вимагає узгіднення політики ЗСА у Боснії

Вашінґтон. — У вівторок, 17-го жовтня, виникла цікава дискусія між членами Уряду президента Билла Клінтона та сенаторами обидвох партій щодо потреби присутности 20,000 американських вояків для утримання миру на Балканах. Всі три дорадники президента Б. Клінтона для справ державної безпеки стверджують, що ця місія американських збройних сил є конечною для збереження не тільки замирення у Боснії, але також для стабільности в Европі та престижу ЗСА в НАТО.

Секретар Державного департаменту Воррен Крістофер, секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі та начальник об'єднаних керівників штабів амениканських збройних сил генерал Джан Шалікашвілі не заперечували, що ще немає конкретних даних як це має бути переведено в життя, але кількакратно підкреслювали конечність присутности ЗСА у Боснії.

Одначе сенатори обидвох партій не були в цьому переконані та вимагали від Уряду президента Б. Клінтона точніших даних пляну цієї місії американських вояків у Боснії. Крім того вимагали коштопису такої місії та запевнення щодо її практичности.

У ПАРИЖІ ДАЛІ ДІЮТЬ ТЕРОРИСТИ

Париж. — У вівторок, 17-го жовтня, о 7-ій год. ранку, терористи здійснили черговий вибух у паризькій підземці.

На цей раз вибуховий пристрій знаходився під лавкою у другому вагоні потягу між станціями Сан-Мішель і Музей Орсе. У висліді вибуху постраждали 28 осіб, шестеро з них перебувають у тяжкому стані, одному пораненому хірурги мусіли ампутувати цілу ногу відразу на місці події, а другому долішню частину ноги.

Район довкола Музею Орсе негайно оточила поліція, ранених забирали гелікоптери медичної служби. На місце чергової диверсії прибули міністер внутрішніх справ Жан-Люї Дебре і посадник Парижу Жан Тібері. Президент Жак Шірак заявив, що „вживе усіх необхідних заходів, щоб спинити хвилю фанатичного насильства".

Радіо Франс-Інфо повідомило, що поліція заарештувала чоловіка північноафриканського походження, пасажири потягу запам'ятали прикмети ще одного пасажира арабської зовнішности, який вийшов з вагону незадовго до вибуху.

З усіх висунутих версій французька поліція найбільше схиляється до тієї, згідно з якою за довгою низкою терористичних акцій, здійснених в останні тижні у французьких містах, стоять екстремісти з Озброєної ісламської групи, яка базується в Альжирі.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

Б. Кравчук продовжує голодівку

ЧЕРНІВЦІ. — Депутат Чернівецької Міської Ради Богдан Кравчук продовжує розпочату 6-го жовтня голодівку протесту проти корупції в обласному управлінні СБУ. Члени проводу обласної організації УРП зустрілися в Києві з головою СБУ Володимиром Радченком і він пообіцяв перевірити інформацію щодо згаданих порушень.

Хто погрожує М. Лисенкові?

КИЇВ. — Депутат Державної Думи Росії Микола Лисенко, котрий цього літа демонстративно пошматував український державний прапор у залі російського парляменту, заявив, що націоналісти з УНА-УНСО загрожують його життю. Підставою для таких побоювань став начебто лист зі смертним вироком, отриманий М. Лисенком від анонімного "командира першої роти УНА". Депутат Верховної Ради України від УНА Ярослав Ільясевич вважає ці побоювання небезпідставними. На його думку, в Росії цілком можуть знайтись українці, які не потерплять знущань із їхнього прапора. "Коли б Лисенко порвав чеченський прапор, то він би вже не дійшов додому або ж боявся із хати вийти", — пояснив свою думку Я. Ільясевич. Водночас він заперечив причетність своєї організації до цих погроз. "У нас нема ні першої роти, ні другої, і взагалі, УНСО не ділиться на такі підрозділи", — сказав він. — "Можливо, Лисенко сам скомпонував цього листа, щоб підвищити свою популярність напередодні виборів".

Приватний сектор хоч і малий, але працює краще

КИЇВ. — У вересні цього року в українську економіку інвестовано 670 млн. дол. — на 100 млн. більше, ніж за цілє попереднє півріччя. Більшість цих фондів укладено в приватний сектор, котрий, за даними Міністерства Статистики, працює ефективніше, ніж державний. Ці інвестиції, однак, є мізерними порівняно з тими 40 блн. дол., що їх, за оцінками фахівців, потребувала б сьогодні українська економіка для динамічного розвитку. Лише 3 відс. підприємств, переважно приватних, впроваджують нині нові технології, машини, обладнання. Дешева робоча сила покищо не надто приваблює іноземних інвесторів в Україну, оскільки значно більше їх відлякує відсутність чіткої правної бази та відповідної фінансової й інформаційної інфраструктури.

Боротьба за Національну Ґвардію України триватиме

КИЇВ. — Президія Верховної Ради за висновками трьох парляментарних комісій рекомендувала накласти вето на недавній указ Президента "Про Національну Ґвардію України". Боротьба за ґвардію між парляментом і Президентом продовжиться таким чином у листопаді, після повернення Леоніда Кучми з подорожі до Ню Йорку на ювілейну сесію ООН та до Південної Америки з офіційним відвіданням Бразилії, Чіле й Арґентини.

Соціялісти не вважають себе провокаторами

КИЇВ. — Народний депутат від Соціялістичної партії України Наталя Вітренко зажадала від прем'єр-міністра Євгена Марчука привселюдного вибачення за те, що він звинуватив її у "провокаційних діях проти Уряду". Інцидент трапився минулого тижня під час обговорення урядової економічної програми в парляменті. За потурання голови Верховної Ради, соціяліста Олександра Мороза, Н. Вітренко отримала в рамках дискусії вдвічі більше часу, ніж належиться за правильником, для оприлюднення своєї альтернативної програми "Запобігання національній катастрофі". З цього приводу Є. Марчук звернув увагу присутніх на грубе нехтування правильника та порушення принципу рівности всіх депутатських груп та партійних фракцій, котрі мали однакову змогу взяти часть в обговоренні урядової програми під час її підготови. "Тому, — заявив він, — виступ народного депутата Вітренко з альтернативною програмою ми розцінюємо як заздалегідь спляновану провокацію проти Уряду".

Свої лямпаси ближче до тіла

КИЇВ. — Перший в Україні приватний Університет "Києво-Могилянська Академія" змушений розпочати далеко не академічну боротьбу за будинок Київського вищого військово-морського училища, офіційно переданий академії Кабінетом Міністрів України 29-го серпня 1992 року. Військове командування не збирається виконувати цього рішення Уряду й звільняти приміщення. "Україна проживе й без академії, але не проживе без військово-морського училища", — заявив нещодавно перший заступник міністра оборони генерал Лопата.

Готується новий закон про вибори

КИЇВ. — Верховна Рада схвалила у першому читанні проєкт нового закону про вибори народних депутатів України й постановила розглянути допрацьований текст закону на початку листопада. Згідно з новим законом, вибори будуть дійсними навіть тоді, коли в них візьме участь менше 50 відсотків виборців. Парлямент формуватиметься за змішаною пропорційно-мажоритарною системою. Для політичних партій буде зформовано одну загальнодержавну округу і встановлено 5-відсоткову межу, яку кожна партія мусить подолати, щоб бути представленою в парляменті.

Л. Кучма погрожує чисткою

Київ (Р. Р.). — У неділю, 16-го жовтня, Президент України Леонід Кучма здійснив поїздку по Київській области з метою відвідин господарств, які вирощують цукрові буряки. Президента цікавили проблеми забезпечення робітників необхідними машинами та розвиток цієї галузі машинобудування.

Л. Кучма задоволений працею робітників. Зокрема агрофірма „Світанок" отримала в середньому 800 центнерів цукрового буряка з гектара. На саливонському цукровому заводі Президент Кучма ознайомився з технологічним процесом.

Працівники цукрового заводу під час зустрічі з Президентом порушили питання катастрофічного спаду життєвого рівня, невпинного росту цін, спізнення платень, безгосподарности і грошевої реформи. Робітники вимагали створення такого апарату, який посилав би людей на місця для перевірки хто і як виконує укази та розпорядження Президента. На це Л. Кучма відповів, що виконавчу вертикаль створити вдалося, але вже сьогодні видно, що чимало людей не вміють працювати, „або гравати у якісь незрозумілі ігри". Отож Президент пообіцяв, що „там, де не тягнуть, — почнемо з областей — будемо міняти урядовців, і то найближчим часом". Президент також зауважив, що саме ті, хто не вміє працювати, найбільше галасують за повернення совєтської влади. Він також визнав, що при владі сьогодні багато „комсомольців-добровольців, людей, які ніколи не працювали на виробництві, а тепер настав час для професіоналів".

У поїздці Президента супроводжували міністер машинобудування Валерій Малєв, міністер сільського господарства Павло Гайдуцький, радник Президента з питань агропромислового комплексу Юрій Карасик та інші офіційні особи.

Вкрали портрет Патріярха

Київ (Р. Р.). — В суботу, 14-го жовтня, о 4-ій годині ранку міліціянти помітили на вулиці Володимирській жінку, яка нічим особливим не відзначалася, але під пахвою несла якусь картину. Вирішили перевірити . Виявилося, що то портрет Патріярха Володимира. Жінка взяла його з могили біля Софійського собору.

Злодійкою виявилась Лідія Саліхова з Оренбургу, Росія. Їй 38 років, а в Києві притулок знайшла в Покровському монастирі. Вона також порозкидала квіти з могили Патріярха. Міліціянтам сказала, що хотіла портрет поставити в Покровській церкві, а квіти порозкидала тому, „що вони вже пов'яли".

Амбасадор ЗСА підтвердив бажання конґресменів відвідати Україну

Київ(Р. Р.). — Тут 13-го жовтня на зустрічі з головою Верховної Ради України Олександром Морозом амбасадор ЗСА Вілліям Міллер повідомив, що спікер Плати Репрезентантів ЗСА Нют Ґінґріч із задоволенням прийняв запрошення О. Мороза відвідати Україну.

Після зустрічі О. Мороз поінформував журналістів, що впродовж останніх місяців з об'єктивних причин відносини між українським парляментом і Конгресом ЗСА дещо втратили свою інтенсивність. Майбутній приїзд американської делеґації, на думку Мороза, пожвавить відносини між парляментами обох країн. Такої ж думки дотримується і В. Міллер.

СПІВАЧКА СВІТОВОГО МАШТАБУ

„Коли мені сумно, співаю українських пісень..."

Ню Йорк (Г. Колесса). — Видатна співачка з України, солістка ведучих оперових театрів Европи та Америки, сопрано Марія Гулеґіна під час оперового сезону 1995/96 виступить знову в Метрополітальній опері, де 27-го і 30-го грудня ц. р. співатиме партію Лізи, одну із головних, в „Піковій дамі" П. І. Чайковського. Як відомо, протягом останніх років мисткиня часто виступала в головних ролях у славній „Метрополітен", здобуваючи схвальні відгуки захоплених критиків. Минулого сезону незаперечним став її успіх в опері Масканьї „Сільська честь".

В 1984 році співачка здобула перше місце у всесоюзному конкурсі ім. М. Глінки, після чого стала лавреаткою міжнародного конкурсу співаків в Ріо-де-Жанейро та міжнародного конкурсу ім. П. І. Чайковського. Заслужена артистка Білоруської республіки, М. Ґулеґіна перед виїздом на Захід була провідною солісткою Білоруського театру опери і балету.

Безумовно, наша громадськість має підставу гордитися такою славною землячкою, яка не тільки виховалася в Україні, де зробила свої перші кроки у велике мистецтво, але з походження є напівукраїнкою.

Марія Гулеґіна.

На жаль, дотепер ми замало знали про життя мисткині, бо інформації про неї в програмах чи брошурах концертів обмежуються, очевидно, тільки до її творчого доробку. Тому не будемо повертатися до переліку престижевих заль і театрів, де звучав голос примадонни, адже ці інформації доступні

(Закінчення на стор. 4)

В. Муляву переобрано гетьманом

Київ. — Велика рада Українського козацтва 13-го жовтня переобрала уже вчетверте Володимира Муляву гетьманом.

Внесено деякі зміни і до статуту організації, оскільки раніше одна особа могла бути гетьманом лише три терміни підряд. Зліквідовано пост виконавчої влади, тобто головного отамана, яку займав Дмитро Сагайдак.

Відтепер гетьман очолює законодавчу виконавчу і судову владі в Українському Козацтві. Він призначає наказним отаманом. За словами В. Муляви, Українське Козацтво спрямовує свою діяльність на зміцнення незалежности України та відродження української нації.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 17- ГО ЖОВТНЯ, генеральний прокуратор ЗСА Дженет Ріно підписала наказ, який у принципі скорочує правила вживання смертоносної зброї агентами дев'ятьох федеральних органів правопорядку. Згідно з існуючими правилами аґенти мали право уживати смертоносну зброю в самообороні, або в обороні життя іншої особи, яка на їхню думку була у неминучій небезпеці. Нові правила виразно наказують агентам застосовувати несмертельні засоби де тільки можливо. Всі ці нові заходи зумовлені випадком, що заснував тому три роки в Рубі Ридж, Айдаго, де федеральні агенти при перестрілці з Рендаллом Вівером убили його сина підлітка та дружину Вікі.

ВІДБУТИЙ У ПОНЕДІЛОК, 16-го жовтня, мільйоновий похід муринських чоловіків до Вашінґтону не тільки дав їм наснагу до особистого самовизнання, виніс справу расизму в країні на всекрайову арену, але також надав окремого виразнення оцій контроверзійній постаті Луїса Фаррахана, проповідника секти „Нація Ісляму". З цього приводу шість членів Конгресу звернулися до президента Билла Клінтона, щоб назначив крайову комісію для розгляду справ расизму в країні. Тим часом Л. Фарракан макмаи такий успіх у зорганізуванні згаданого маршу хоче всіми можливостями затримати свою популярність. Тому його прибічники намагаються якнайшвидше зорганізувати міжконфесійну зустріч, для заснування можливого економічно-расового політичного бльоку.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКА ГАЗЕТА „Токіо Шімбун" оприлюднила сенсаційний факт: у червні 1983 року біля російського острова Путятін, 100 кілометрів від Владівостоку, совєтський підводний човен зударився з китайським підводним човном, який, скоріше за все, виконував розвідувальне завдання в територіяльних водах Совєтського Союзу. Совєтський човен зміг сплисти на поверхню води і вернутися до Владівостоку, а китайський затонув поблизу острова Асколд, на глибині 800—1,000 метрів. Газета пише, що у 1989 році спеціялісти Далекосхідного відділу Академії Наук СССР виявили дуже високий рівень радіяції в тому районі: до 100 рентґенів на годину. Всі дані щодо зудару човнів і його наслідків, стверджує „Токіо Шімбун", влада Росії дотепер тримає у суворій таємниці.

У ПОЛЬЩІ ПОЧАЛАСЯ передвиборча кампанія. На пост президента країни претендують 30 кандидатів. Згідно з вислідами останніх опитувань, найбільша кількість виборців підтримує Александра Кваснєвського, лідера неокомуністичного Союзу демократичних лівих сил. За ним ідуть Лєх Валенса і нова зірка польської політики — 34-річна голова Національного банку Польщі Ганна Ґронкевіч-Вальц. Дещо відстали від неї голова Громадянської ініціативи Тадеуш Зелінський і відомий борець за права людини Яцек Куронь, якого висунув опозиційний Союз свободи. Найменшу популярність має недавній прем'єр-міністер Вальдемар Павляк, який кандидує від Польської селянської партії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Україна без українців?

Донедавна, здається, нам доводилось більше чути про інше гасло — "Україна для українців". Не тому, що його хтось завзято обстоював — за винятком кількох нечисельних крайньо правих груп, а тому що всі від нього завзято відхрещувались — і правляча післякомуністична номенклятура, й ідилічно поєднані з нею націонал-демократи. Всі хотіли виглядати модерними, европейськими, толерантними і, звичайно ж, демократичними. Ніхто не хотів образити, боронь Боже, національні меншини, відштовхнути їх від процесу державотворення — розбудови демократичної, плюралістичної, багатонаціональної держави. Замість ексклюзивної "України для українців" усі сподівалися збудувати інклюзивну Україну для всіх народностей, що в ній проживають. Проєкт прекрасний, і справді гріх було б його не підтримати.

Але, на жаль, не так сталося, як гадалося. Поки українці завзято поборювали екстремістське гасло "Україна дла українців" і цілком щиро намагалися збудувати Україну для всіх її громадян, декотрі з тих "громадян" успішно розпочали, а точніше, продовжили старий, добре знаний совєтський проєкт — побудову "України без українців". Бо ж саме за це голосували вони на референдумі 1-го грудня 1991 року, завбачливо при тому підтримавши Л. Кравчука, а не В. Чорновола у президентських виборах; і саме на такій візії України тримається все їхнє "самостійництво" — щось на зразок Південної Африки, де біла імперська меншина впродовж десятиліть неподільно домінувала над чорними аборигенами.

Українці не чорні, і це суттєво спрощує для колонізаторів справу. Поперше, ніхто на світі не стане їх боронити, бо й справді, чого б це — прецінь мають свою державу, державну мову і демократично обраний більшістю населення (себто самими ж аборигенами) Уряд. Якщо вже й треба там когось боронити, то хіба що російську, жидівську та інші меншини — від сумнозвісного українського націоналізму...

А подруге, "чорною шкірою" для українців є передусім їхня мова, котру не так уже й важко змінити в умовах мовного апартеїду. І вони її змінюють ось уже два століття, як до, так і після незалежности. Звичайно, не всі стають білими, дехто так і лишається "сірим" — бо ж панівна меншина потребує аборигенів для брудної, чорної праці: якщо серед інтелігенції відсоток росіян майже удвічі вищий, ніж українців, то серед сміттярів, підмітальників та інших некваліфікованих робітників українців у кільканадцять (!) разів більше, ніж росіян.

Власне, саме цю ситуацію й намагається законсервувати в Україні панівна імперська меншина, котра традиційно посідала і посідає нині ключові пости в державному управлінні, війську, освіті, науці, культурі, на виробництві, а відтепер і в приватному бизнесі. Звісна річ, гасло "Україна без українців" не висловлюється нею прямо: воно загортається в демагогічні розумування про "східнослов'янську єдність", "інтеграційні процеси", "офіційну двомовність" тощо. І, звичайно ж, уся та неоколоніяльна політика прикривається боротьбою з "національною (себто українською) обмеженістю" та "примусовою (ще б пак!) українізацією". Хоч, як ми знаємо, ні "примусової", ні взагалі жодної "українізації" в сьогоднішній Україні нема, скоріш навпаки.

"Сьогодні, — стверджують автори "Маніфесту української інтелігенції", опублікованого в "Літературній Україні", — поновився кількасотлітній стратегічний курс "Україна без українців", курс на знищення української нації... Складовою цього курсу є посилене плюндрування української культури... На п'ятому році незалежности гине українське книговидання — виходить лише три відсотки українських книжок... Скорочується кількість українських газет і журналів, знову закриваються українські дитячі садки, школи... Українська культура витісняється з радіо й телебачення... Фактично знищується Національна Академія Наук... Українських патріотів витісняють з армії, звільняють з роботи. В кадровій політиці робиться все, аби досягти 'критичної маси' україноненависників у державному апараті... По суті, проти українців в Україні вже проводяться етнічні чистки".

Попри дещо нервовий тон "Маніфесту", зроблені в ньому спостереження й висновки загалом слушні, а тому й читати їх без почуття глибого занепокоєння неможливо. Але чи читали цей документ українські державні мужі, зокрема Президент, і чи мають що сказати на нього?

Свого часу Леонід Кучма, будучи прем'єр-міністром, запитував у парляменту, яку державу він має будувати. Сьогодні як Президент він міг би й сам дати відповідь на це питання.

Володимир Звіглянич

УКРАЇНСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ МОДЕЛЬ

II

Піднесення Марчука до політичного Олімпу в Україні означало підсилення впливу консервативних елементів української високотехнологічної індустрії, представленої здебільшого директорами військово-промислового комплексу, головними банками, контрольованими державою, та напівприватними комерційними структурами. Інтереси нової олігархії, що виникає на наших очах, будуть репрезентовані фінансово-промисловими групами, контрольованими державою, заплянованими до проникнення на ринки СНД та світу. Результатом була марґіналізація членів ліберальної команди (Пинзеник, Гальчинський, Ющенко, Шпек), які були змушені або відступити від ліберально-західніх моделів економічного розвитку та втратити свій політичний вплив (Пинзеник) або, як Ющенко, перебувати під загрозою відставки в наслідок серпневого колапсу карбованця. Можна також припустити, що „український модель" є результатом змушеного компромісу проринкових ліберально мислячих членів первісної кучмівської команди з консервативно-праґматичними прибічниками „стабілізації", очолюваними Марчуком.

Риси „українського моделю"

Найголовніші є такі: 1) введення „соціяльно-орієнтованої ринкової економіки, реґульованої державою" замість монетарного моделю та заперечення проти копіювання західнього економічного моделю; 2) встановлення ринково орієнтованої „мішаної" економіки з різними формами власности, що мають рівні права; 3) структурний розподіл державного сектора на дві підгрупи. Одній групі буде наданий статус державних підприємств; 4) решта державних підприємств зазнають примусової корпоратизації і будуть трансформовані у державні акціонерні компанії, де державі належатиме 51 відс. акцій; 5) збереження монопольного статусу величезних державних підприємств як національного надбання, які мають бути під державним захистом; 6) здійснення державного контролю над ціноутворенням через економічні важелі, тобто методи непрямого впливу.

Інституціональні реформи передбачають посилення залучення держави до процесу економічного розвитку. Держава із сильними реґулятивними функціями повинна стати суттєвою рисою українського післякризового розвитку. Цей принцип оголошується таким, що сповна відповідає історичним традиціям українців та їхній ментальності.

Чи є можливим „український модель"?

Україна на очах змінює скоріше ідеологію, аніж практику економічних реформ. У дійсності вона ніколи не применшувала ролю держави (або державного сектора) в економічному розвитку. „Соціяльно орієнтована ринкова економіка, реґульована державою" як характерна риса „українського моделю" недвозначно означає відступ від західніх принципів економічної децентралізації, лібералізації, приватизації та створення конкурентоздатного середовища як основи ринкових перетворень. Такий шлях економічного розвитку може привести до автар-

(Закінчення на стор. 3)

Олександер Білик

АМЕРИКАНЦІ ДОПОМАГАЮТЬ ПОТЕРПІЛИМ

Дуже скупі відомості подала наша преса про катастрофічні наслідки недавньої повені в Харкові, яка спричинила трагічні екологічні спустошення у цьому другому по величині місті України. Ось коротка хронологія цих подій, передана американськими урядовими чинниками до відома ЗУАДК.

28-го червня ц. р. через Харків прокотилась дощова буря. Велика маса води наповнила перестарілі вже канали міста, які не були спроможні перевести її в дальші околиці. Забруднена каналізаційною гряззю вода залила вулиці міста. Перевантажена система помп перестала працювати, позбавляючи в наслідок того питної води жителів Харкова. Над містом нависла загроза поширення епідемічних недуг, особливо холери і дифтерії.

Коли місцеві заходи не дали бажаних наслідків, міська управа звернулась за допомогою до американської амбасади в Києві. Діяти треба було негайно і рішучо. 14-го липня на рекомендацію амбасади до Харкова прибула група інженерів з корпусу американської армії, які, перевіривши основно ситуацію, запропонували урядовим чинникам конкретні вказівки, що і як треба діяти. В порозумінні з ними голляндці вислали з Роттердаму до Харкова сім потужних помп з чотирма інженерами-експертами. Все те було негайно перевезене американськими літаками С-130 до Харкова. Крім того американський Уряд переслав велику кількість привентивних ліків і медичного обладнання разом з інформативною літературою та понад 46 тонн хльорину для дезинфекції мешканевих і публічних будинків.

Але на чергу прийшла інша загрозлива проблема, яку треба було розв'язувати негайно і з поспіхом. У місті, як виявилось, почала поширюватись епідемія холери і дифтерії. Щоб запобігти масовому захворюванню дітей, урядові органи Харкова вирішили вислати дітей на кількатижневе перебування до таборів у Криму, Карпатах, Сумах, Полтаві та інших осередках. Плян передбачав висилку понад 6,400 дітей, але на це потрібно було приблизно 425,000 американських долярів. Розпочато негайно акцію збирання потрібних грошей. Першим відгукнувся Президент Леонід Кучма, який переслав на це 170,000 дол., а посадник Харкова асиґнував 30,000. Решту суми зложили різні американські установи, що діють в Україні, між ними Аґенція для міжнародного розвитку, АТТ, Кока-Кола, Віннер Форд, Фундація міжнародного партнерства та інші. В тій цілі американські урядові чинники звернулись теж і до ЗУАДК, щоб він передав свій даток на кошти таборування дітей. Екзекутива ЗУАДК виділила зі своїх скромних фондів 5,000 дол. і переслала їх через Вашінґтон до місця призначення.

Після тих інтенсивних американських заходів і фінансової допомоги діючих там організацій, в Харкові привернено частинно нормальні санітарні умовини, але дальші привентивні заходи і технічні наладнання продовжуються. Епідемію захворювань зневтралізовано і взято під медичну контролю, а дітей Харкова влаштовано по таборах.

Як нас повідомляють з Києва, 19-го вересня Президент Кучма запросив до свого кабінету на зустріч усіх тих, які передали свої щедрі пожертви на оплату таборів для дітвори Харкова. В присутності репортерів і телевізії він дякував за їхню гуманітарну і технічну допомогу харків'янам, яка зуміла віддалити це стихійне нещастя, спричинене грізною повінню, особливо у рятуванні української молоді від наслідків захворювання під час цієї небезпечної смертоносної епідемії.

Американському Урядові та діючим в Україні торговельним і харитативним організаціям, що стали активними добродіями тої харківської акції, а в тому числі і нашому ЗУАДК, належиться від нас велике признання і щира вдячність за їхню швидку й ефективну допомогу Україні.

Правду каже наша стара народна приказка, що „добрих друзів пізнаємо в біді і нещасті".

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„Свобода" — мій відпочинок

Для мене, коли я читаю „Свободу", — це найкращий мій відпочинок. Я забуваю тоді про всі клопоти свої, я наче на екрані бачу життя діяспори, новини про Український Народний Союз, бо я був довголітнім членом цієї організації, а тепер перебрав моє місце син Андрій. Найбільше мене цікавлять редакційні статті, новини з України, а також спорт і взагалі ціла газата є цікава, крім довгих споминів, яких мало хто читає (це я чув розмови між нашими людьми).

Часом буває, що жінка перша прибіжить до поштової скриньки, а тоді як візьме у свої руки „Свободу", то чекай, поки прочитає, а вона собі помаленько, кожну статтю, кожну сторінку, а я чекаю. Це коли у скриньці лежить одна газета. Бо часом мене виручає листоноша, покладе дві або три „Сводоби", тоді читає жінка і я читаю. Отож, щоб ми робили, якби скоротили щоденник? Почув Бог нашу просьбу, залишив „Свободу" щоденником, за що ми дуже вдячні. Люблю також читати гарні вірші в „Свободі", тому висилаю вам вірш невеличкий, якщо буде місце, то прошу надрукувати, буду вам дуже вдячний.

Висилаю 25 дол. на пресовий фонд „Свободи", а згодом вишлю знову.

Василь Болонка
Бутвин, Па.

Найкраща мова

Мово моя! Ти в мене єдина,
Ти радість для мене і світла мета:
Спільні у нас боротьба і сила,
І мрія у нас полум'яна свята.
Ти, як у росяні ранки поля,
Рідна мово, найкраща моя!
Як весна — у житті ти моєму,
Як літо, як осінь моя золота!
Ношу тебе в серці своєму,
Як мати носила мене дорога.
Ти вічно жива, найкраща краса,
Рідне слово, рідна мово моя!
Чи я можу любити Вкраїну,
Найкращії зорі і синю блакить,
Коли знівечать душу в руїну
І рідного слова ніхто не навчить?
Знаю: без мови немає життя...
Ти в світі безсмертна, мово моя!
Коли мови не чую своєї —
Це пустка глибока в моєму житті
І тягар для душі лиш моєї,
Це кривда й зневага на серце мені!
О, ні, краще згинути, друзі, в боях,
Щоб вічно цвіла рідна мова моя!
Як же, мово, тебе не любити
За слово хороше, за силу твою?
Скажи, чи зможу без тебе я жити?..
Чи можу забути мову свою,
Гнану віками в рідному краю?
Ні, я кращої мови не знаю!

Леся Павлів

Україні

Я люблю тебе в тихім шелесті вітру,
В громовому безмов'ї, цвіті надій.
Я люблю тебе невимовною вірністю,
Ти мене, як провісниця долі, зігрій!

Я люблю тебе, мамо, безмежно і рвійно,
Бо довіку, до скону — донею я,
І мені так тривожно, і гордо, і мрійно
На просторах твоїх, Україно моя!

Анатолій Гороховський

ВОЛОДИМИР КОЗЯВКІН — ЛІКАР ВІД БОГА

IV

— Та мене не залишала надія, що хтось зможе допомогти моєму синочкові, — продовжувала змучена горем жінка. — І сподівання здійснюються. Після двох курсів лікування Штефан почав бачити, самостійно встає на коліна.

А цього разу, після того, як мій хлопчик знову побував в руках у лікаря Козявкіна, з ним сталося справжнє чудо. Серед ночі Штефан прокинувся, сам зліз з ліжка і без допомоги несміливо зробив перший крок. Ще один. І боязко, тремтячи від напруження і хвилювання, вперше у своєму житті самостійно подибав до протилежної стіни кімнати. Побачивши це, я заплакала від величезного потрясіння і не менш великого щастя.

А потім відбулося знайомство з лікарем Йоганом Куртманом — віцепрезидентом Німецького кардіологічного шпиталю. Із хворою донькою він побував у багатьох лікувальних установах Европи та Америки, однак ніхто не зміг їй допомогти. Операція, яку зробив провідний швайцарський хірург, погіршила стан хворої. Реальну допомогу дівчинці надав лише український лікар.

В „Еліті" існує добра традиція: двотижневе лікування хворих завершується пам'ятним вечором, на одному з яких мені пощастило побувати. Діти демонстрували свої досягнення, здобуті за час лікування: одні знайомили присутніх з малюнками, інші — співали пісні, деклямували вірші. Та всіх приємно вразила Кристіяна Шмідт, яка, піднявшись із свого інвалідного візка, з яким не розлучалася впродовж 13 років, попрямувала назустріч Козявкінові. Вона обняла свого цілителя і голосно сказала: „Я рухаюсь, отже живу".

Присутні в залі втирали сльози радости і гучно плескали.

— Наша бесіда наближається до кінця. Якщо дозволите, то маю бажання задати вам ще два питання...

— Прошу, я охоче на них відповім.

— Інтерв'ю, яке ви даєте, буде надруковане в українській американській газеті. Не важко здогадатися, що читачів, напевне, зацікавить, чи довелося вам бути у З'єднаних Стейтах?

— Так, в Америку я приїздив як делеґат міжнародного конґресу біомеханіки, який відбувся у Сан Дієґо. На запрошення керівника американської асоціяції, яка займається вивченням та лікуванням дитячого церебрального паралічу, я побудав у Ню Йорку, де знайомився з відповідними медичними установами, розповідав своїм колеґам про нашу методу лікування ДЦП.

— І нарешті: чи можуть американці скористатися послугами реабілітаційного центру „Еліта"?

— Перш, ніж відповісти на це питання, я просив би відзначити, що наша лікувальна установа не відчуває потреби в пацієнтах. Досить, наприклад, сказати, що в Німеччині в черзі така велика кількість дітей, яких ми зможемо прийняти не скорше, ніж за два роки.

Я погодився дати це інтерв'ю не в інтересах реклями, в якій, як самі розумієте, ми не маємо потреби, хотілося познайомити американських читачів з тим, що нам вдалося досягнути в справі надання допомоги хворим дітям та дорослим.

— Все ж, підкажіть дорогу, яка може привести до вас.

— Якщо ви так наполягаєте, то я змушений відкрити, як мовиться, усі карти. Наш центр займається лише лікуванням, а хворих відбирає спеціяльно створена в Німеччині кампанія, яка, до речі, несе всі видатки утримання „Еліти". Існуюча при ній медична комісія розглядає усі звернення і вирішує, кому надати право лікуватися у Трускавці. Отже, хто бажає скористатися нашими послугами, повинен надіслати виписки з історії хвороби на таку адресу: Німеччина, Штутґарт, Бенкендорф, фрау Фоґель, телефон: 049-711-344-428, факс: 049-711-346-4945.

Відібраних в Німеччині 50 пацієнтів з їх батьками доставляє до Львова чартерованим літаком німецька лінія „Люфтганза", а тих дітей, що пройшли курс лікування в „Еліті", той же літак відвозить на батьківщину. Зі Львова спеціяльно обладнаним автобусом прибулих привозять до Трускавця.

Німецький хлопчик Штефан Вітан зі своєю матір'ю під час лікування в Трускавці.

Вельмишановний пане Володимире!

Найперше хотів би висловити вам сердечну подяку за те, що, незважаючи на велике навантаження, ви знайшли можливим впродовж трьох днів, поки я знайомився з працею центру, приділити увагу газеті, яку я маю честь представляти.

Я пообіцяв матері однієї хворої дитини, яка перебувала під вашим нядлядом, що оприлюдню її вдячні слова, звернуті до вас. Ось вони:

— Хай легкою, світлою буде завжди ваша дорога до людей. І нехай ніколи не знають втоми ваші золоті руки, якими ви відводите людський біль!

До цього побажання приєднуються тисячі і тисячі ваших пацієнтів, яким ви допомогли повернутися до нормального життя.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в Америці

та

ФУНДАЦІЯ ПРИЯТЕЛІВ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНИ

запрошують

членів й українське громадянство

НА ПРЕЗЕНТАЦІЮ П'ЯТИТОМНОЇ

(в англійській мові)

ENCYCLOPEDIA OF UKRAINE

У презентації участь беруть:

ЛЕОНІД РУДНИЦЬКИЙ, *голова НТШ в Америці і президент Світової Ради НТШ,* — ПРИВІТАЛЬНЕ СЛОВО;

МИРОСЛАВ ДЯКОВСЬКИЙ, *президент Канадської Фундації Українських Студій,* — ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ СЬОГОДНІ; (Висвітлення відео про творення енциклопедії)

ДАНИЛО СТРУК, *головний редактор енциклопедії,* — ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ У ДВОТИСЯЧНОМУ РОЦІ;

ВОЛОДИМИР БАРАНЕЦЬКИЙ, *президент Фундації Приятелів Енциклопедії України,* — КІНЦЕВЕ СЛОВО.

Презентація відбудеться:

в суботу, 18-го листопада 1995 р. о год. 3-ій після полудня

в домі НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями, в Ню Йорку

УПРАВА НТШ

У Торонто відбулася виставка „Українпекс 95"

В суботу 7-го і неділю 8-го жовтня ц. р. у приміщенні Канадсько-Української Мистецької Фундації, відбулась філателістична і нумізматична виставка під назвою „Українпекс" влаштована торонтонським відділом Союзу Українських Філателістів і Нумізматиків. Виставка пройшла з великим успіхом. Вступ був вільний. Головним організатором цієї виставки був Борис Заячківський. Завданням виставки був показ нових поштових марок, банкнотів України разом із рідкісними експонатами, матеріялами з української спадщини, які знаходяться у приватних збірках. У виставі брали участь відомі колекціонери із Торонто, Монтреалю, Калґарі, Чикаго, Вашінгтону, Ню Йорку та Пенсильванії. Експонати були розміщені в 50 рамах та на столах і стінах галерії.

Всі нові марки та першодніви, які Україна видала від часу проголошення незалежности у 1991 р. були представлені Степаном Вербовим, Яро Маркевичем, Ярославом Семотюком та Олександером Малицьким. О. Малицький додатково виставляв конверти які перейшли канадську пошту із франкотипами на тему Шевченка і загально українські теми. Інґерт Кузич на чотирьох рамах представив свою відому збірку „Тарас Шевченко — Кобзар України". Далі були показані такі експонати: українські теми на закордонних марках Я. Семотюка, марки табору Реґенсбурґу С. Вербового, підпільна пошта — Іриней Ратича, поштові матеріяли Української Національної ради О. Малицького, пошта українських полонених з Ріміні та листівки Українських Січових Стрільців — Ореста Городиського, Пошта від українських втікачів з часів Першої світової війни та поштові листівки Амврозія Ждахи-Бориса Заячківського, цензура в Галичині та Буковині з Першої світової війни — Івана Передерія, військова цензура в Україні в 1914–20 роках та військові операції у західній Україні 1918–20 р. — Рона Зельонки, Карпатська Україна 1945 р. — Мирона Стефаніва, земські марки, які вживалися в Україні — Павла Співака і вживання українських марок на території Білорусі, 1918–20 роки — Богдана Паука. На останніх шести рамах були експоновані Українські банкноти із збірок С. Вербового, Нестора Коґута, І. Ратича та Я. Калина.

Відвідувачі мали також нагоду оглянути українські військові медалі, нашивки Збройних Сил України 1992–95р., українські листівки з початку століття і також рідкісні українські афіші та газети з 1918–19 р., старовинні українські мапи з XVII і XVIII століть експонував Андрій Григорович.

На виставці були відзначені два цьогорічні ювілеї — 20-ліття Канадсько-Української Мистецької Фундації (КУМФ) і 70-ліття журналу „Український Філателіст" Б. Заячківський проєктував дві спеціяльні, офіційні печатки канадської пошти та конверти, які відзначували ці ювілеї. Відвідувачі виставки мали нагоду вислати свої листи в цих пропам'ятних конвертах через канадську пошту, яка працювала у приміщенні КУМФ під час виставки.

Дуже цікавими відвідувачам були столи продажу, при яких була можливість купити нові марки, конверти і банкноти України і також більш рідкісний український філателістичний матеріял.

У малому театрі, відвідувачі мали нагоду оглянути рідкісні українські фільми.

Сердечна подяка З. Чорній і М. Галюкові, які керували канадською поштою і також Я. Семтюкові, В. Соколикові, О. Борсукові і Р. Зельонці, які допомогли зорганізувати цю виставку.

Наступна виставка „Українпекс 96" відбудеться у Чикаго у жовтні 1996 року.

Борис Заячківський

ЗАКЛИК

Головної Управи ОбВУА

Переглядаючи детально опрацьовані списки інвалідів визвольної боротьби під час і після Другої світової війни, які приготовили крайові управи Першої Української Дивізії УНА і Об'єднання Колишних Вояків УПА при помочі своїх репрезентантів в Україні, приходимо до висновку, що перед нами стоїть дуже важливе завдання прийти з моральною і фінансовою допомогою нашим інвалідам в Україні.

Маючи це на увазі, звертаємося з проханням до нашої громади, щобзаклик Управи Суспільної Служби Комбатанта не був голосом вопіющого у пустині, а дійсним відгуком з нагоди традиційних листопадових збірок, бо нашим обов'язком є прийти з допомогою тим, які собі на це заслужили, а тим більше тепер, коли в Україні немає ще належно оформлених законів, які брали б до уваги державну пенсією воєнним інвалідам, що боролися в рядах Дивізії, УПА і інших формацій визвольної боротьби цього періоду. В сучасну пору такої державної опіки для них немає і тому цей обов'язок припадає нам в діяспорі.

Щоб ця допомога була безпосередньо передана поодиноким інвалідам, Управа ССК спільно з управами дивізійників і упістів приготовили пляни, щоб інвалідам особисто передавати призначені суми допомоги через своїх репрезентантів в Україні з потвердженням підписами тих, які цю допомогу отримали. Цей плян дає Управі ССК всі можливості належної контролі і рівночасно звільняє поодиноких інвалідів від зайвих клопотів і можливого надужиття. Водночас запевняє тих, які зложили свої пожертви, що вони пішли на призначену ціль.

Віримо, що наша громада відгукнеться позитивно на заклик ССК і підтримає це благородне діло своєю фінансовою допомогою тим, що за свободу, волю і самостійність свого народу пережили переслідування і тортури ворожих тюрем і концтаборів, а тепер на схилі свого життя зі знищеним здоров'ям потребують нашої помочі.

Чеки просимо виписувати на Social Service of Ukrainian War Veterans і висилати до: Social Service of Ukrainian War Veterans, 700 Cedar Road, Room #122A, Jenkintown, Pa. 19046.

За Головну управу ОбВУА

Осип Труш, голова

Кость Гречак, скарбник

Олександер Білевич, секретар

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона у вівторок, 17-го жовтня, зробив перший крок у цілій серії заходів, щоб запевнити дальше функціонування державної Адміністрації та державних зобов'язань ЗСА з кінцем цього місяця, поки закінчиться боротьба за збалансування державного бюджету. Республіканці відразу назвали ці заходи маніпулюванням державними фінансами, щоб примусити Конгрес підвищити межу державного задовження. Аналітики уважають, що ця тактика секретаря Державного скарбу, Роберта Рубіна в найкращому разі дасть можливість Урядові платити свої зобов'язання ще кілька перших днів листопада поки досягне межі задовження.

УКРАЇНСЬКИЙ...

(Закінчення зі стор. 2)

кії та сподівання на „вроджену мудрість" українські душі, аніж на сучасні раціональні моделі післякомуністичних економічних перетворень. Намагаючись збудувати ринок з „українським обличчям", цей модель залишає недоторканим державний патерналізм та сповільнює перехід до сучасних типів ринкових демократій. Водночас виживання „українського моделю" залежатиме переважно від його можливості дотримуватися міжнародних зобов'язань, залучати закордонні приватні інвестиції, здійснювати реформу юридичного забезпечення економічних трансформацій відповідно до світових стандартів, аніж від задоволеного відчуття національної виключности. Тому головним об'єктом критики не може бути „сліпий монетаризм", який взагалі є економічним знаряддям на зразок ключа від замка. Це мусить бути наше невміння (або небажання) жити згідно з універсально визнаними нормами здорового глузду та економічної ефективности.

Разом з тим „український модель" може тимчасово допомогти Україні уникнути масового незадоволення падінням життєвого рівня шляхом утворення враження, що держава використовуватиме результати неминучого економічного зростання на користь населення. Вона відображає народні сподівання безпечного та стабільного моделю соціяльних змін. Нова адміністрація у Києві мусить зрозуміти, що, оголошуючи український національний елемент головним критерієм запланованих реформ, вона переступає межі традиційної парадигми „мудрі правителі — несерйозний народ", за допомогою якої цілі покоління совєтських керівників уникали відповідальности за наслідки їхніх акцій. Нова українська економічна та політична еліта мусить взяти до уваги, що це їй та новим, поколінням українців розплачуватися за кредити, які „український модель" може отримати тепер від західних донорів.

В ТРЕТЮ НАДЗВИЧАЙНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашої незабутньої МАМИ і БАБУСІ

СЛ. П.

МАРІЇ ДАНИШ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

21-го жовтня 1995 року

в церкві св. Юра в Ню Йорку о год. 8:30 рано.

Просимо про молитви за спокій душі покійної

РОМА і ТАЛЯ ДАНИШ з родиною

УВАГА! УВАГА!

Подається до загального відома громадянства, що в жовтні 1995 р.

перший раз в ЗСА

виступить довго очікуваний

ДЕРЖАВНИЙ АНСАМБЛЬ ПІСНІ І ТАНКУ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ України

в числі 70 осіб.

В спонзоруванні цього турне беруть участь:

Український Народний Союз,
Український Братський Союз,
Український Конгресовий Комітет Америки,
Українсько-Американська Координаційна Рада,
„Думки про віру" та
Українсько-Американська Асоціяція Поліціянтів.

Виступи відбудуться в таких місцевостях:

Філядельфія, Па.	21-го жовтня 1995	Abington HS 900 Abington Ave., Abington, PA. год.: 6-та веч.
Пассейк, Н, Дж.	22-го -"-	Українська Централя год.:12-та по пол.
Ню Йорк, Н. Й.	22-го -"-	HS of Arts and Design 2nd Ave. & 57th Str. N.Y. City год.: 4-та по пол.
Вотерввліт, Н. Й.	23-го -"-	High School Auditorium Wiswall Ave. & 19th St. год. 7-ма веч.
Союзівка	24-го -"-	Kerhonkson Оселя УНА год.: 7:30 веч.
Йонкерс, Н. Й.	25-го -"-	Дім Молоді 301 Palisade Ave., Yonkers N.Y. год.: 7:30 веч.
Піттсбурґ, Па.	27-го -"-	Soldiers & Sailors Memorial Hall
Дітройт, Миш.	28-го -"-	Fitzgerald HS 232000 Ryan Rd., Warren, Mich. год.: 8-ма веч.
Чикаго, Ілл.	29-го -"-	Clementry HS Chicago, Ill. год.: 5-та по пол.
Монкато, Мінн.	30-го -"-	Bethany College Moncato, Minnesota год.: 7-ма веч.
Міннеаполіс, Мінн.	31-го -"-	Ukr.-Amer. Center 301 Main Str. N/E. Minneapolis, Minn. год.: 7-ма веч.

Координатори турне:

Ню Йорк:	Київ:	Чикаго:
Ігор Раковський	**Володимир Луців**	**Андрій Дурбак**

Просимо все українське громадянство взяти участь в цій небуденній мистецькій імпрезі з нагоди 4-ої Річниці Незалежности України.

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" в НЮ ЙОРКУ ділиться зі своїми членами та цілою українською громадою сумною вісткою, що 2-го вересня 1995 року у Відні, Австрія, упокоївся в Бозі на 89-му році життя

СВ. П.

проф.

АНДРІЙ ГНАТИШИН

один з найвизначніших сучасних українських композиторів, відомий диригент і почесний член хору „Думка" в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у Відні 15 і 16 вересня 1995 року.

Вічна йому пам'ять!

Опечаленій родині складаємо глибокі співчуття.

УПРАВА І ЧЛЕНИ ХОРУ „ДУМКА"

Ділимось сумною вісткою, що 12-го квітня 1995 р. відійшов у вічність на 85-му році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

ЙОСИФ РУДИЙ

ПОХОРОН відбувся 18-го квітня ц.р. з катедри св. о. Миколая, а опісля на цвинтар св. о. Миколая в Чикаго, Ілл.

У смутку залишені:

дружина	— ЕВГЕНІЯ
дочки	— ІРЕНА з чоловіком
	— МАРУСЯ з чоловіком
внуки	— АНІТА з чоловіком, АНТОН, БОГДАНА, ТАНЯ з чоловіком, ДЕЙВИД, РОКСАНА і ХРИСТОФОР
правнуки	— ЗАХАРІЙ, ТРЕВИС, ГЕНА, ЛУКАС і МИХАЙЛИК
сестра	— ЕММА КЛИМКОВИЧ з дітьми і внуками
шваґер	— РОМАН ДЗЮБИНСЬКИЙ з сином і внуками

Щира подяка всій нашій родині, отцям, приятелям та знайомим за вислови співчуття, молитви та пожертви дітям Чорнобиля.

КОМЕНТУЮЧИ ТОЙ ФАКТ, що 99 відсотків іракців під час загальнонаціонального референдуму висловилися за те, щоб президент Саддам Гуссейн керував державою ще одну семирічну каденцію, лібійський лідер Муаммар Каддафі назвав цю подію „історичим ляпасом Заходові та його аґентам". На його думку, „іракський народ не тільки сказав „так" Саддамові, а й засвідчив, що готовий вмерти від голоду, але зберегти свою гідність". М. Каддафі підкреслив, що іракці сприйняли референдум як можливість „кинути виклик Заходові".

У ВІВТОРОК , 17-го жовтня, учасники засідання грузинського парляменту підписали текст нової конституції Грузії, схваленої 24-го серпня цього року. Виступаючи з доповіддю перед початком церемонії, голова Верховної ради Едуард Шеварднадзе ствердив, що „нова конституція створила ґарантію незворотности соціяльно-економічних і політичних реформ, ґарантію того, що не буде повернення до минулого, до тоталітаризму, ґарантію захисту інтересів громадян і держави". Першим текст нової конституції підписав Е. Шеварднадзе, за ним — спікер парляменту Вагтанґ Ґоґуадзе, його заступники та інші депутати. Група депутатів під назвою „Товариство Іллі Чавчавадзе", яка перебуває в опозиції до теперішнього керівництва країни, відмовилася поставити свої підписи під текстом основного закону Грузії.

У ВІННІПЕҐУ...

(Закінчення зі стор. 1)

су Українців Канади і надалі будуть вибирати усіми делеґатами трьохрічних Конґресів Українців Канади. Серед інших постів в Екзекутиві далі залишаться перший і другий заступники президента, генеральний секретар та скарбник. Їх вибиратимуть більшістю голосів з-поміж членів Екзекутиви на її першому засіданні, призначеному на початок грудня.

Делеґати також брали активну участь в шістьох цілоденних сесіях на теми: „Майбутній напрямок української освіти в Канаді"; „Соціяльні питання"; „Канадсько-українські зв'язки"; „Фінансова самовистачальність"; „Розвиток українського громадського життя"; „Українська громада та канадське суспільство".

Кожна сесія представила ряд рекомендацій. Деякі з ключових рекомендацій, поданих сесіями та резолюційною комісією, слідують:

1. Щоб КУК активно намагався охопити тих канадців українського походження, які не є залучені в українські організації та зробив заходи, щоб залучити їх до діяльности за допомогою створення нових українських громадських організацій в рамках Конґресу Українців Канади;

2. Щоб Екзекутива КУК створювала тиск на федеральний уряд, щоб представництво КУК було включено в усіх інформаційних сесіях Канадської ради у справах втікачів;

3. Щоб КУК закликав уряд зберегти та розвинути українську секцію при „ Радіо Канада".

4. Щоб КУК повідомив прем'єр-міністра Канади про бажання зформувати полісні контракти на усіх урядових рівнях у справі багатокультурности;

5. Щоб КУК зформував стратегічний збірковий плян, використовуючи осіб з доведеним досвідом у цій ділянці;

6. Щоб КУК розпочав проєкт аналізи сучасного стану української мовної освіти в Канаді;

7. Щоб Екзекутива КУК продовжувала добиватися відшкодування за інтернування українців в Канаді протягом Першої світової війни.

Незабутня квітка д-рові М. Ценкові

Д-р Микола Ценко — незвичайна людина в українській громаді. Він належав до тих, що будив зі сну несвідомих, картав за недотягнення у громаді, критикував для оздоровлення громади і сам допомагав, і порадою, і фінансово, де лиш міг, щоб наш народ жив, розвивався, був здоровим і щасливим. Тішився, що Україна перестала бути в московській неволі, але й здорово бачив всі недомагання незалежної і самостійної держави. Робив, що міг, щоб було все гаразд у нашому народі. Він відважно і безпосередньо звертав увагу на недоліки в громаді чи в поодиноких лідерів нашої громади. Він був прикладом доброго громадянина і українського патріота. Його обходила майбутність українського народу навіть тоді, коли вже вибирався в останню дорогу. Молодь була у нього на першому місці. Як останній голова Т-ва „Відродження" в Україні, він цієї ідеї ніколи не покидав і відновив її в столиці Києві, вже у незалежній державі.

Коли підписаному, як вчителеві в американській школі, ще перед знайомством з д-ром Ценком вдалося зорганізувати Т-во „Відродження" з американських учнів, додаючи ще боротьбу з наркотиками, то д-р Ценко, довідавшись про це з учительської газетки „Ластівка" і газети „Америка", відразу нав'язав зі мною контакт, щоб допомогти американській молоді, як це він все робив для української молоді. Він відразу передав чека на 100 дол. для діяльності „Відродження" в моїй американській школі, за що дирекція школи й учні були дуже вдячні, помістивши про це у шкільній газетці. Так прославлено українське ім'я між неукраїнцями.

Створивши фундацію „Ценко-добро творити", він допомагав розвиткові і відродженню українського шкі-

Хай ця коротка згадка буде незабутньою квіткою на свіжу могилу д-ра М. Ценка. Його діла ще довго житимуть в українському народі.

Зиновій Квіт

На „Тризубівці" відбувся тенісовий турнір

Учасники тенісового турніру на „Тризубівці".

Філядельфія. — В суботу і неділю, 30-го вересня і 1-го жовтня ц. р. відбувся 8-ий осінній тенісовий турнір на оселі „Тризубівка" у Горшемі, Па. В групі чоловіків брало участь вісім змагунів. Перше місце здобув Юрій Савчак („Тризуб", Філядельфія), перемагаючи у фіналі Юрія Грабця (КЛК, Бостон) 6:4, 6:3.

В групі переможених (з одною програною) перше місце здобув Юрій Петрикевич, перемагаючи у фіналі Ярослава Тимківа 6:0, 6:3. Турнір проводили Ю. Савчак і Ю. Грабець.

„Коли мені...

(Закінчення зі стор. 1)

широкій публіці, шанувальникам оперового мистецтва. Подаємо до уваги читачів більш „приватну" інформацію про життя артистки, джерелом якої став звукозапис розмови М. Ґулеґіної із Ярою Снилик. Цими інформаціями, із дозволу співачки, ми і ділимося з читачами.

— Народилася я в Одесі в напівукраїнській родині: моя мати — українка, батько — вірменин. Від наймолодшого віку мріяла бути артисткою. Зауваживши мої зацікавлення, мама віддала мене в чотирьохрічному віці до балетної школи, де я брала лекції ритміки. Роком пізніше я вже ходила до музичної школи, почала навчатися гри на фортепіяні. Уявіть собі, якою зайнятою я була!

Та незабаром батько, рішуча і наполеглива людина — відчувалося в ньому вірменське походження! — вирішив, що балет не є відповідною для жінки професією, і забрав мене із балетної школи. Залишилися заняття на фортепіяні, крім яких мене дуже вабили театр і спів.

— Якими були ваші перші кроки у вокальному мистецтві?

— При Одеському палаці піонерів була спеціяльна школа музики — дириґентури і співу, при якій існував дитячий хор „Ластівочки". Співаючи в цьому хорі, я багато подорожувала; побувала в Києві та Львові. Але мене завжди тягнуло співати сольо; між іншим, я через свій сильний голос виділялася із хору, у зв'язку з чим у мене часто виникали проблеми.

— Чи у вашій родині хтось співав?

— О, так... Мама часто співала українських пісень, батько—вірменських, іноді ми співали разом з мамою або батьком. До речі, мої обидва дідусі — по маминій та батьковій сторонах — мали гарні голоси, хоча спів ніколи не став їх професією. Наша родина взагалі дуже любила музику.

— Коли ви вирішили обрати музику своєю професією?

— Таке рішення я зробила у 15-річному віці. Ми з мамою звернулися до викладачів Одеського педагогічного училища з проханням підготувати мене до вступу до цього навчального закладу. І, на подив, у відповідь на мій спів почули: „Вам варто було б вдатися на переслухання до Одеської консерваторії".

З уваги на дуже молодий вік мене прийняли до кляси педагогічної практики, де студенти консерваторії вчаться викладати молодшим учням. Я була власне тією ученицею. Тоді мій голос ще був невишколеним, тому я почала як контральто.

Так згодом я і дісталася на навчання до Одеської консерваторії, де моїм першим учителем був Євгеній Іванов — росіянин за походженням, українець душею. В минулому він навчався співу у Харкові у відомого Бориса Гмирі. Із усіх, кого я чула, Іванов найкраще співав „Запорожця за Дунаєм".

Велику ролю в моїй кар'єрі відіграв відомий бас Пата Бурчуладзе, який, між іншим, співав у театрі Ля Скаля та записав компактні диски із Г. фон Караяном. Приготовляючись із моїм піяністом-акомпаньятором до конкурсу ім. Чайковського, він почув мій спів. Мені тоді було 19 років. Пройшло чотири роки. Коли директор театру Ля Скаля вирішив порадитися із Пата, кого б запросити співати в опері „Набукко", Бурчуладзе відповів: „Я знаю молоду дівчину, яка може заспівати все". У той час я вже була професійною співачкою, працювала. Після прослуховування в Ля Скаля мені відразу запропоновано виступи.

Важливою постаттю у моєму творчому зростанні був також український дириґент Ярослав Вощак, під керівництвом якого я виступила у великій кількості опер у Мінському оперовому театрі.

— Де відбувся ваш перший виступ поза колишнім Совєтським Союзом, і де слухачі вперше почули вас в Америці?

— Перший мій великий виступ за кордоном відбувся в театрі Ля Скаля, де я співала головну ролю в опері „Баль-маскарада" поруч із Паваротті, Леонуччо і Касотто. Це було великою радістю для мене. Щодо Америки, то вперше тут я виступила в Метрополітальній опері.

Під час зустрічі мисткиня також розповіла про своє родинне життя. Чоловік її, Марко, — співак (баритон). Походить із Майкопу, міста на півночі Кавказу, і є теж напів-українцем: його мати — росіянка, а батько — „українець з козацького роду". Їхня 14-річна донька навчається у Швайцарії. Постійно родина замешкала у Гамбурзі.

— Читачів „Свободи", безумовно, цікавитиме ваше відношення до української музики.

— Навчаючись в Україні, я мала нагоду співати багато творів таких композиторів, як Степовий, Лисенко, Майборода, Данкевич, Гулак-Артемовський. А коли мені сумно, співаю українських пісень — „Ой, одна я, одна", „Ой, не світи, місяченьку", „Хусточка"...

РОЗШУКИ

ПЕТРО УМАНЦІВ народився 1926, в селі Більще Золоте Чортківського району (тепер Борщівського району). В 1940 році виїхав до Німеччини на працю. Його батько на ім'я Михайло, на той час проживав у Аргентині, але загинув у автокатастрофі. Петро є двоєрідним братом мого діда Степана Уманціва, якого так само були забрали до Німеччини на примусові роботи, де пізніше загинув від бомбової атаки. Якщо **ПЕТРО УМАНЦІВ**, або ж хтось хто його знає, прочитає це оголошення, просимо звертатися на адресу: Serhij Umanciv, St. Josaphat Seminary, 201 Taylor Street, N. E., Washington, D.C., 20017. **Tel.: (202) 529-1177 Fax.: (202) 269-0043**